

Visselblåsningpolicy

Introduktion

Den här policyn tydliggör hur och när en anmälan bör göras i det fall oro finns kring att det pågår felaktigheter inom organisationen. När oro kring felaktigheter uppmärksammas ger det förbundet möjlighet att åtgärda eventuella brister. Alla som berörs av RFSL Ungdoms verksamhet: medlemmar, förtroendevalda, anställda, samarbetspartners och andra uppmuntras till att uppmärksamma oro kring allvarliga brister i verksamheten eller annat som kan skada RFSL Ungdom.

1. Vad är visselblåsning?	1
2. Vad menas med fel eller allvarliga brister?	2
3. Så här anmäler jag ett ärende	2
4. Rekommenderad struktur	3
5. Skydd för visslare	3
5. Så här hanteras ärendet	4
6. Ansvar för denna policy	5

1. Vad är visselblåsning?

Visselblåsning innebär att slå larm eller uppmärksamma ledningen på allvarliga fel eller brister i organisationen. En person som slår larm kallas i policyn för en visslare. En visslare behöver inte kunna bevisa de fel eller brister som den rapporterar om, men den behöver kunna förklara sin oro.

Visselblåsning vid oro för allvarliga fel eller brister ska inte blandas ihop med det generella missnöje som kan uppstå mellan personal och arbetsgivare, mellan medlemmar eller mellan förtroendevalda. I de fall en visselblåsning anses handla om generellt missnöje ska personen som rapporterat få information om det samt instruktioner för hur det kan hanteras vidare. Ärendet kan ändå hanteras, men då inte som ett visselblåsningsärende.

2. Vad menas med fel eller allvarliga brister?

Fel eller allvarliga brister enligt denna policy involverar olagligt eller otillåtet beteende, i övrigt kan det innebära exempelvis:

- brott mot RFSL Ungdoms trygghetspolicy,
- agerande som strider mot RFSL Ungdoms stadga, fastställda policys och riktlinjer,
- oprofessionellt beteende som skadar RFSL Ungdom,
- felaktig redovisning eller revisionspraxis,
- agerande som kan orsaka skada på person eller egendom,
- allvarligt missbruk av makt eller förtroendeställning,
- diskriminering, sexuella trakasserier och andra former av trakasserier,
- jävig hantering av intressekonflikter,
- mutor,
- utpressning.

3. Så här anmäler jag ett ärende

Oavsett hur mycket eller lite du vet om en situation kan du alltid höra av dig om du är orolig för att något inte står rätt till. Den person du pratar med kommer att behöva ställa frågor för att kunna få en helhetsbild av situationen.

Utöver de kontaktvägar som anges nedan finns våra verksamhetsrevisorerna och auktoriserade revisorer, som har till uppgift att granska verksamheten och säkerställa att allt går rätt till.

Verksamhetsrevisorerna finns både på distrikts- och förbunds nivå. När det handlar om lagbrott bör även polisen kontaktas.

För att vissla, använd ett av följande alternativ:

Medlemmar och distrikt

medlem → distriktsstyrelse → förbundsstyrelsen
eller, om det gäller distriktsstyrelsen

medlem → förbundsstyrelsen / distriktets förtroendevalda revisorer

Förbundsstyrelsen

ledamot → förbundsordförande
eller, om det gäller förbundsordförande

ledamot → revisorerna

Kansliet

medarbetare → (via arbetsmiljöombud eller facket) → kanslichef
eller, om det gäller kanslichefen

medarbetare → förbundsordförande → förbundsstyrelsen → revisorerna

4. Rekommenderad struktur

För att visselblåsningen ska kunna utredas så effektivt som möjligt får du gärna svara på frågorna när du hör av dig med din oro. Frågorna är till som stöd:

- Vad, var och när har det hänt? Var så detaljerad som möjligt.
- Vem var inblandad?
- Är du orolig för att det ska hända igen och i så fall när och var?
- Vilka andra personer kan ha kunskap om det ovan nämnda eller kan ha tillgång till relevant information?
- Finns det någon dokumentation eller annat som kan tjäna som bevis? Om ja, var vänlig och inkludera denna information.
- Finns det någon annan information som kan vara relevant eller användbar för utredningen eller på annat sätt?

5. Skydd för visslare

Den som gör ett avslöjande eller tar upp ett problem enligt denna policy förväntas:

- lämna informationen i god tro för RFSL Ungdoms bästa,
- anse att det finns god grund för att farhågorna är sanna,
- inte ha dolda avsikter eller göra falska anklagelser, samt
- inte söka någon personlig eller ekonomisk vinning.

Förutsatt ovan är en visslare en viktig tillgång för RFSL Ungdom och ska skyddas av organisationen. Åtgärder kring en visslare, som visslat på medvetet falska grunder, ska hanteras av kanslichef eller förbundsstyrelse.

Anonymitet

Du kan rapportera anonymt eller i eget namn. Om du vill vara anonym inför andra än den person du kontaktar så behöver du vara tydlig med det vid första rapporteringen.

Du behöver vara inställd på att svara på följdfrågor från den som tar emot visselblåsningen, för att den ska kunna få en bild av vad som har hänt. Kontaktuppgifter uppskattas därför. Men om du vill vara anonym inför andra i organisationen, i hanteringen och rapporten är det givetvis möjligt.

5. Så här hanteras ärendet

Första bedömning

RFSL Ungdom kommer att agera på oro som rapporterats enligt denna policy. För att värna inblandades integritet kommer utredning inledas under sekretess. I första bedömningen avgörs hur stor utredningen behöver vara samt form för den. Om det krävs åtgärder direkt för att stoppa eller minimera risken för allvarliga fel eller brister kommer de genomföras innan en ordentlig utredning genomförts.

Om ett distrikt behöver stöd i att upprätta en sådan process eller önskar att förbundet utför processen så ber distriktet om det i samband med att ärendet rapporteras in.

Information om processen

Senast tio dagar efter att en visselblåsning skett ska visslaren få återkoppling om ärendet. Detaljer kring hanteringen av ärendet kommer inte delas med visslaren. Om ingen återkoppling sker bör visslaren kontakta kanslichef, förbundsordförande och/eller förbundets förtroendevalda revisorer.

Utredning och beslut om åtgärd

Utredning av visselblåsningsärenden ska alltid göras av minst två personer, som är lämpliga sett till sekretess och kompetens. Utredarna ska sträva efter att i så hög grad som möjligt utreda missförhållandet opartiskt, men samtidigt sträva efter att agera ombud för visslaren.

Utredningen ska sammanfattas i en rapport, som ska innehålla följande delar:

- Datum för visselblåsning, utredning samt åtgärder.
- Generella beskrivningar av de felaktigheter som befaras ha skett eller pågå, visslare och andra som inte begått felaktigheter ska hållas anonyma.
- Övergripande beskrivning av hur utredningen gått till.
- Sammanfattning och status av de felaktigheter eller allvarliga brister som skett, samt förslag på åtgärder för dessa.

Överklagan

Om du efter en utredning av ditt visselblåsningsärende, som utförts i god tro av ansvarig person i organisationen, inte är nöjd med utredningens utfall vänder du dig till förbundsordförande, kanslichef eller förbundets förtroendevalda revisorer.

Om du inte är nöjd med behandlingen av ditt visselblåsningsärende efter att förbundets förtroendevalda revisorer varit inkopplade kan du vända dig till lämplig myndighet.

6. Ansvar för denna policy

Kanslichefen och förbundsstyrelsen ansvarar för att informera om denna policy och ska se till att den efterlevs och revideras vid behov. De ansvarar även för att ha en uppdaterad handlingsplan för hantering av visselblåsningsärenden.

Bra att tänka på

Du som utsatts för eller är vittne till ett brott har alltid rätt att polisanmäla. Var medveten om att du som papperslös kan tvingas lämna landet om du kontaktar en myndighet. Du som är papperslös kan istället ta kontakt med en ideell organisation, till exempel Ingen människa är illegal.